

KUNNEN WE LEREN ZIEN DAT IEDER GEDRAG
EEN POSITIEF TALENT IN ZICH HEEFT?

Talent-minded onderwijs

De auteur, Annelies Hovestad

Voor mij als docent, studiekeuze- en loopbaancoach is het ontwikkelen van talent mijn speerpunt. Ik werk vanuit de wens dat iedereen op een plek mag zitten waar oog is voor dat talent. Het is geweldig om de talenten bij iemand te ontdekken en die persoon hierin te versterken. Het is van belang hiervoor oog te hebben bij het kind, de jongere en de volwassene. Onze eigen talenten hierin geven we daarmee een kans zich verder te ontwikkelen. Ons onderwijs is nog steeds vooral gericht op leerdoelen, einddoelen en vakinhoud. Het zien en onderzoeken van talenten en daarop inspelen, is nog altijd geen vast onderdeel van de opleiding of het onderwijs. **ANNELIES HOVESTAD**

Een spelend kind, buiten in het zonnetje. Genietend van het moment, zich afsluitend van de groep kinderen voetballend om hem heen. Daar midden in het gras kruipt een kever. Een kever die het onderzoeken waard is en die zeker niet onder de schoen nopjes van de andere kinderen mag worden platgeduwd. Het kind ziet uit het niets het kevertje, neemt de rust om hem op te pakken en verderop weer in de struiken weg te zetten.

WE KUNNEN
VEEL DOEN DOOR ONZE
EINDNORMEN EN
VERWACHTINGEN BIJ
TE STELLEN

Ditzelfde kind wordt tijdens de basisschool misschien wel de dromer genoemd, met weinig concentratie. In de basisschool periode geven leerkrachten vaak aan dat het in zijn klas niet echt meegaat in het groepsproces van de klas. Op het VO gaat deze jongere nog steeds vaak zijn eigen gang, maar nu niet meer uit innerlijke drijfveer, maar omdat hij zich wil terugtrekken uit de onveilige wereld om hem heen.

Vanuit deze onzekere en teruggetrokken houding komt deze jongere een keuzeproces in. Hij kiest vanuit onzekerheid voor een opleiding die hopelijk gaat aansluiten. Misschien kiest hij met zijn hart en vanuit interesse voor een beroep. Misschien kiest hij met verstand voor een opleiding die hij makkelijk aankan en die hem veilig lijkt. Als MBO student weet deze jongen niet beter dan

dat zijn teruggetrokken gedrag zijn manier is om zich af te sluiten van anderen. Hij kan niet meer zien dat hij eentalent heeft om te focussen en een drijfveer om te zorgen. Hij wordt echter wel al snel gevraagd om zelf verantwoordelijkheid te nemen en initiatief te tonen in zijn leerproces. Dat deed hij toch vroeger? Waarom lukt dat nu niet meer?

OBSERVATIES BINNEN ONS ONDERWIJS

Kinderen leren al snel om hun gedrag, en ook hun talent, aan te passen aan de situatie. Sommige talenten mogen volop worden benut en worden aangemoedigd, andere worden niet gezien of bijgeslepen. Ook is het zien en onderzoeken van talenten en daarop inspelen niet een vast onderdeel van de opleiding of het onderwijs. Ons onderwijs is nog steeds vooral gericht op leerdoelen, einddoelen en vakinhoud.

De meeste jongeren in het VO en tijdens de eerste jaren van het MBO doen wat ze doen, omdat ze het doen. We hopen ook dat ze veel dingen juist precies zo doen zoals het van hen wordt verwacht. Ze leven van dag tot dag, hebben een groepje vrienden en gaan daarin mee. Hebben een bepaalde routine en invulling van hun programma. Ze vinden het moeilijk om hierbinnen hun eigen keuzes steeds meer zelf te gaan maken. Ze vinden het nog moeilijk om te kijken naar wat voor henzelf, los van vrienden en ouders, echt belangrijk is. Hun leefomgeving is dikwijls klein, hun verwachtingen groot.

Wanneer ik jongeren spreek en vraag naar hun persoonlijkheid of talent, dan weten ze dat of zelden of juist heel gericht. We hebben aan de ene kant de jongeren die niet per sé

uitblinken in een vak als wiskunde of bij een bepaalde hobby of sport. Jongeren, die overal aan hebben meegedaan, maar overal ervoeren dat er altijd wel iemand was die het beter kon.

Aan de andere kant zie ik een groep jongeren die vanaf jongs af aan door ouders is ondersteund en gestuurd. Wiens hobby een talent is geworden waar veel focus op is komen te liggen. Is dit talent, voornamelijk aangeleerd, de kwaliteit die een jongere ook wil gebruiken?

ONS KEUZESYSTEEM EN TALENT ALS UITKOMST

Een andere factor die duidelijk meespeelt in het ontwikkelen van talent is de wijze waarop we kinderen leren om keuzes te maken. We leren kinderen vaak kiezen, door uit te gaan van het eindresultaat. Eerst zien we de grote keuzemogelijkheden, eerst bedenken we wat die keuzes inhouden, daarna pas kijken we of deze keuze ook bij deze persoon past.

Het eerste voorbeeld is vaak hun profielkeuze. Een keuze waarbinnen ze beslissen hoe ze hun interesses en talenten een plek gaan geven in de maatschappij. We leren hen te kiezen voor een profiel, met bepaalde vakken en vooral met bepaalde mogelijkheden. We hebben hen als kind al afgeleerd om keuzes vanuit hun hart te maken. Keuzes worden gemaakt vanuit een programma, vanuit de opties, maar niet vanuit de persoon. Keuzes worden eerst voor jongeren en pas later door jongeren gemaakt.

Hoe leren we mensen dat je bij keuzes vooral zelf de schakel bent. Om keuzes te maken met jezelf als uitgangspunt is het belangrijk dat je eerst weet wie je bent en welke talenten je graag inzet.

STRESS ALS GEVOLG VAN KEUZES MAKEN

De laatste factor die ook meespeelt in de ontwikkeling van talent is de druk die jongeren voelen om al snel het uiterste uit zichzelf te halen. De druk om hun vaardigheden zo te ontplooiën dat ze als volwaardig medewerker kunnen starten aan hun eerste baan. Wij proberen de jongeren zo ook op te leiden dat ze aan al deze vaardigheden ook voldoen.

Jongeren voelen deze verwachtingen vanuit thuis, vanuit school en vanuit toekomstige werkgevers. Ze moeten nog een aantal jaren naar school, doen hiervoor een beroepsopleiding, maar voelen veel minder de ruimte om soms even een tijdje niets te doen.

KUNNEN WE LEREN
ZIEN DAT IEDER GEDRAG
EEN POSITIEF TALENT IN
ZICH HEEFT?

Sommigen hebben het echter wel nodig, die tijd waarin je er even een potje van maakt. Wij leggen echter een druk op om al zo jong mogelijk "talenten" te ontplooiën, om in zo veel mogelijk vaardigheden al op jonge leeftijd goed te zijn.

DE ROL VAN ONDERWIJS

Wat het onderwijs kan veranderen om jongeren beter te begeleiden in het ontwikkelen van talent is mijns inziens gebaseerd op een stuk loslaten. Leren te vertrouwen op zelf ontwikkelend vermogen en leren dat we niet iedereen met dezelfde vaardigheden hoeven af te leveren. »

Kunnen we leren zien dat ieder gedrag een positief talent in zich heeft? Kunnen we jongeren leren dat ze ondanks een bepaald diploma, vooral nog steeds heel verschillend zijn van elkaar?

Ik denk dat we veel kunnen doen door onze eindnormen en verwachtingen bij te stellen. We hebben in het onderwijs een beeld gecreëerd van de ideale 21e-eeuwse werknemer en we verwachten een jongere ook op te leiden tot dat profiel. Waar blijft de eigenheid van de jongere zelf? Waar bepaalt de jongere welk tempo hij hierin nodig heeft?

Als laatste denk ik dat het belangrijk is om “ontplooiën van talenten” nog meer in het pedagogisch didactisch onderwijs te integreren. Om docenten te leren om verder te

kijken dan hun vakinhoud. Graag zou ik “persoonlijke ontwikkeling” als een groter onderdeel van hun onderwijs willen zien. Zodat inzicht in eigen talenten, als rode draad in onderwijs, jongeren helpt om hun keuzes te gaan leren maken vanuit zichzelf.

Ook wil ik graag dat jongeren leren om steeds weer, vanuit zichzelf, de vragen over een keuze te beantwoorden. Als een profiel of studiekeuze er aan komt, start dan bij de vraag: Wie ben jij? Wat maakt jou nieuwsgierig? Wat vind jij leuk? Wat wil jij leren? En waarom? Kijk pas als laatste welke vakken hierbij horen en welk profiel dan beter of minder goed past.

We leren jongeren eerst zelfstandigheid, daardoor zelfvertrouwen en zelfinzicht en dan komt de intrinsieke motivatie tot het ontwikkelen van

eigen talent.

Dit artikel heb ik als coach en docent, voormalig leerkracht, geschreven. Een artikel vanuit eigen ervaringen en eigen onderzoek en ontwikkeling. Ik heb geen talent voor theoretisch onderzoek en ik citeer geen wetenschap. Ik voel en ervaar, ik denk en analyseer en schrijf met veel plezier mijn gedachten en visie op. Hopelijk heeft u genoten van dit artikel en heeft het u ergens geprikkeld in uw gedachtegang. Ik sta open voor vragen en reacties. ■

DE AUTEUR IS EIGENAAR VAN HET BUREAU RUBIK COACHING EN WERKT AL 10 JAAR MET JONGEREN EN TWINTIGERS EN HEEFT ALS MISSIE 'IEDERE JONGERE OP DE PLEK WAAR HIJ/ZIJ ZICH THUIS VOELT'. MEER INFORMATIE, MAIL INFO@RUBIKCOACHING.NL

advertenties

Op zoek naar talent?

Onze Young Professionals zijn breed inzetbaar binnen de onderwijslogistiek en zetten zich graag in voor uw team.

The infographic features a map of the Netherlands divided into colored hexagonal regions, each representing a different educational role. Surrounding the map are circular portraits of eight Young Professionals with their names and titles:

- Elaine**, Teamleider en Adviseur CvB
- Vivianne**, Ondersteuner Accreditaties
- Elsmieke**, Implementatie begeleider Plannen en Roosteren
- Femke**, Adviseur en Onderwijscoördinator
- Fenna**, Medewerker Studentenadministratie
- Renée**, Secretaris Examencommissie
- Laura**, Onderwijscoördinator
- Martijn**, Adviseur Onderwijslogistiek
- Paula**, Procesmanager Onderwijslogistiek

The map regions include: Management informatie, Evaluatie, Diplomering, Studietoelaten, Toetsen, Studietoelaten/BIJA, Cijferregistratie, Toetsing, OER, Onderwijsplanning, Matching & toelating, Inschrijving op onderwijs, Curriculum, Voorlichting & werving, Oriëntatie, Aanmelding, and Onderwijs.

Meer weten, of een Omix Young Professional inzetten? Neem contact op met Iwan Brouns. iwan.brouns@omix.nl | 06 10 00 18 70

Educator PRESENTEERT

KIJKT U MEE?

Op woensdag 17 juni van 11 tot 12 laten we u tijdens het webinar ‘Inspiratie en Innovatie op het MBO’ onder andere zien...

- ✓ Hoe innovatief onderwijs studenten controle geeft over hun leerproces;
- ✓ Hoe studenten hun ontwikkeling in beeld brengen met de Leermeter;
- ✓ En hoe studenten hun leeractiviteiten plannen met Educator als formatief platform.

Kijk mee hoe het Friesland College, Landstede MBO, ROC Menso Alting en Scalda MBO hun onderwijsinnovaties vormgeven met Educator!

MELD U AAN!